

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2592

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *doodstraf van Tibetanen*. (Ingezonden 20 april 2009)

1
Hebt u kennisgenomen van het bericht dat de Tibetanen Lobsang Gualtsen en Loyak op 8 april 2009 in Lhasa ter dood zijn veroordeeld?¹

2
Is het waar dat het proces tegen deze Tibetanen in volledige isolatie heeft plaatsgehad, zonder onpartijdige waarneming en in afwezigheid van buitenlandse journalisten?

3
Acht u het mogelijk dat onder deze omstandigheden een eerlijk proces heeft plaatsgehad tegen beide ter dood veroordeelden? Bent u bereid een woordelijk procesverslag op te vragen en te achterhalen wie hun advocaten waren? Indien nee, waarom niet?

4
Bent u tevens bereid te informeren naar de omstandigheden waaronder Lobsang Gyaltsen en Loyak worden gedetineerd? Indien nee, waarom niet?

5
Bent u bereid bij de Chinese autoriteiten bezwaar te maken tegen de gevolgde procesgang en aan te dringen op herziening van het proces op een wijze die overeenkomt met

internationale normen? Indien nee, waarom niet?

6
Is het waar dat China het aangekondigde onderzoek naar de gebeurtenissen van maart 2008 nog steeds niet begonnen is? Zo ja, bent u bereid bij de Chinese autoriteiten aan te dringen haast te maken met dit onderzoek? Indien nee, waarom niet?

¹ TibetCustom, 16 april 2009: «Death in Lhasa – Tibet».
<http://www.tibetcustom.com/article.php/20090416103749325>

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 11 mei 2009)

1
Ja, betrokkenen zijn veroordeeld wegens brandstichting in enkele winkels, die de dood van in totaal zes personen tot gevolg had. Ik wil daarbij aantekenen dat onderscheid moeten worden gemaakt tussen vreedzame en gewelddadige demonstraties. Ik heb er begrip voor dat China gewelddadige demonstranten vervolgd, zolang het internationale normen in acht neemt en geen disproportionele straffen oplegt. Personen die vreedzaam protesteren behoren niet gestraft te worden. Tijdens hoogambtelijke politieke consultaties op 23 april jl. in Peking is van Nederlandse kant nadrukkelijk aandacht gevraagd voor deze zaak.

2 t/m 6

In beginsel zijn strafprocessen openbaar, maar de rechtbank kan de toegang beperken. Het is niet bekend of dat in deze zaken het geval was. Overigens zullen de doodvonnisen nog door het *Supreme People's Court* moeten worden getoetst. Nederland heeft, zowel bilateraal als in EU-verband, bij China aangedrongen op een eerlijke procesgang. Hierbij wordt tevens de boodschap afgegeven dat er zowel in Nederland als in de EU zorgen bestaan over het lot van Tibetanen die naar aanleiding van de gebeurtenissen in maart 2008 zijn gearresteerd. Vanzelfsprekend zullen Nederland en de EU de strafprocessen van demonstranten in Tibet (in de mate van het mogelijke) blijven volgen. De Nederlandse ambassade in Peking speelt daarbij een actieve rol, gezamenlijk met de andere EU-partners. Bovendien hebben Nederland en de EU de Chinese autoriteiten herhaaldelijk opgeroepen tot grotere transparantie ten aanzien van de gebeurtenissen in maart 2008. Ten tijde van de processen was Tibet niet toegankelijk voor buitenlanders. Nederland en de EU hebben de Chinese autoriteiten geregeld gewezen op het belang van transparantie en vrije toegang tot de Tibetaanse gebieden voor buitenlanders, waaronder journalisten en diplomaten. De Chinese autoriteiten hebben onlangs toegezegd dat een medewerker van de Nederlandse ambassade eind juni

een bezoek aan Tibet kan brengen. Het vorige bezoek van een ambassademedewerker aan Tibet vond in juli 2008 plaats. Onafhankelijk onderzoek is, mede door de beperkte toegankelijkheid van Tibet, niet mogelijk.

In de aanloop naar en tijdens de EU-China mensenrechtendialoog zal de EU de Chinese autoriteiten vragen de vonnissen te verzachten, omdat de EU principieel tegenstander is van de doodstraf. Daarnaast zal de EU blijven aandringen op een eerlijk proces. Mijn Directeur Generaal Politieke Zaken heeft deze boodschappen recent tijdens bilaterale consultaties ook overgebracht aan de Chinese autoriteiten.